

## Revista ENERGETICA, oglindă a evoluției în domeniul energiei din România

dr. Eugeniu PAVEL  
ing. dipl. Costin Liviu RUCĂREANU\*

*Lucrarea prezintă o cercetare amplă în care se arată atât împrejurările și condițiile în care a apărut revista, cât și realizările și chiar neîmplinirile, problemele pe care le-a dezbătut, persoanele care au contribuit cu precădere la viața revistei, greutățile întâmpinate, pe scurt un bilanț și o prezentare a celor 50 de ani de existență. Originalitatea articolului constă în faptul că pe întreg parcursul se dă subiectului un caracter de istoriografie comparată, făcându-se legătura între evoluția revistei și evenimentele reale ale energiei din România, și nu numai, mod de prezentare care conduce în final la afirmația că publicația este o oglindă a evoluției în domeniul energiei din România în ultimii 50 de ani, sau printr-o altfel de exprimare, este un fragment de istoriografie a energiei românești.*

*Articolul prezintă principalele aspecte, fără a intra în amănunte sau a avea un caracter exhaustiv.*

Descriptorii: revista Energetica, istoric

### Introducere

Prezenta lucrare reprezintă o incursiune pe care autorii au făcut-o în cuprinsul revistei Energetica de la începuturile ei până în prezent.

În "Cuvântul înainte" apărut în primul număr (numărul dublu 1-2 din ianuarie-februarie 1953) se precizează că revista este o continuare a publicației ELECTRICITATEA, în cadrul căreia s-au publicat, în anii 1950, 1951 și 1952, articole din cele două sectoare principale: energetica și electrotehnica. Revista ELECTRICITATEA nu mai corespundea condițiilor de dezvoltare de atunci și de aceea, începând cu anul 1953, apar în locul acesteia două reviste: ENERGETICA și ELECTROTEHNICA.

La început revista ENERGETICA a fost organul ASIT - Asociația Științifică a Inginerilor și Tehnicienilor și a Ministerului Energiei Electrice și Industriei Electrotehnice, fiind editată de Editura Energetică de Stat.

Se propunea atunci ca revista să contribuie la "formarea unei concepții energetice juste", se vorbea despre "bazele energiei socialiste", sintagmă care s-a dovedit superfluă, deoarece nu a existat o energetică de o anumită culoare politică. Energetica românească s-a dezvoltat similar cu cele din alte țări, spre cinstea specialiștilor români, care au adoptat și au adaptat concepțiile țarilor dezvoltate economic la specificul românesc.

Din programul afișat de revistă, rezultă că publicația urma să aibă ca preocupări:

- în domeniul hidroenergeticii: susținerea amenajării integrale a cursurilor de apă, a rolului energetic al lacurilor de acumulare și a construcției de baraje;
- în termoelectrică: tratarea problemelor combustibililor din România, valorificarea resurselor energetice în industrie, promovarea producerii combinate de energie electrică și caldură;
- în domeniul sistemelor electrotehnice: realizarea de rețele electrice, reglajul tensiunii, protecția prin relee, utilizarea energiei electrice în industrie etc.

Se mai arată că o preocupare deosebită va constitui urmărirea mobilizării rezervelor interne în materie de energie electrică, prin raționalizarea consumului, ameliorarea indicilor tehnico-economici, reducerea prețului de cost, protecția muncii etc.

Se preciza în primele numere că revista va publica atât articole teoretice, cât și cercetări de specialitate cu rezultate concrete și că se adresează inginerilor și tehnicienilor din exploatare, șantiere, ateliere de proiectare, precum și oamenilor de știință. Se sublinia că revista nu trebuie să stea închisă în bibliotecă, ci să fie un factor activ.

După cum se știe, secolul al XIX-lea a avut o importanță covârșitoare în istoria științei. În acest secol au fost descoperite principalele legi ale fizicii. Tot în această perioadă s-au pus bazele aplicațiilor acestor legi în industrie. Forma de energie cea

mai eficientă și cu cea mai largă sferă de aplicabilitate, energia electrică, a început să fie utilizată practic abia la sfârșitul secolului al XIX-lea. Prima centrală electrică cu utilitate publică semnificativă în lume, a fost construită de Edison la New-York în anul 1882.

Ca un fapt remarcabil, prima centrală electrică din țară, utilizată pentru alimentarea iluminatului electric al palatului de pe Calea Victoriei, a fost realizată tot în anul 1882. Acest an poate fi considerat ca marcând începuturile electrificării teritoriului României. Evident, aplicațiile din domeniul electroenergetic s-au bazat în mod consistent pe descoperirile și aplicațiile din celelalte domenii ale energiei: hidroenergetica, termoelectrica etc. De la începuturi și până în prezent, evoluția electroenergeticii românești poate fi împărțită în patru perioade distincte:

- *perioada de început a aplicațiilor energiei electrice*, în care se fac tatonări și experiențe și în care se întărește încrederea în calitățile acestei forme de energie. Perioada poate fi delimitată de anii 1882 și 1906. Anul 1906 este o piatră de hotar prin înființarea Societății de Gaz și Electricitate din București, ca societate anonimă română, modernă pentru acea vreme;

- *perioada de extindere a aplicațiilor industriale ale energiei electrice*, prin înființarea sau dezvoltarea întreprinderilor de electricitate în principalele orașe ale țării. Ca în orice evoluție, întreprinderile înființate au avut instalații cu parametri tehnici diferiți, rezultați din negocierile tehnico-economice avute cu furnizorii de instalații. Așa se explică faptul că în această perioadă pe teritoriul țării a existat o diversitate de parametri tehnici. Această perioadă se mai caracterizează prin producerea localizată a energiei electrice în instalații montate în general lângă consumatorii industriali sau/și lângă centrele populate. Se poate considera că această perioadă a durat până în anul 1954, care marchează interconectarea sistemului electroenergetic Ardeal cu sistemul electroenergetic Muntenia;

\* Asociația Științifică și Tehnică a Energeticienilor din România - ASTER

• *perioada 1954–1989*, poate fi caracterizată ca a treia perioadă din istoria electroenergeticii românești, în care energeticienii s-au străduit pentru realizarea întregului sistem electroenergetic național. La vremea respectivă, această acțiune a avut un efect tehnic și economic pozitiv, având în vedere necesitatea obiectivă de a unifica parametrii instalațiilor izolate și de a crește eficiența economică a întregii activități. Perioada a fost parcursă în mod similar și de țările dezvoltate, indiferent de politica de guvernare aferentă. EDF în Franța, ENEL în Italia, CEBG în Marea Britanie și altele sunt exemple de societăți care au trecut prin perioada organizării sistemelor electroenergetice unitare;

• *perioada care începe cu anul revoluției 1989 și care se desfășoară și în prezent*, are caracteristici care se regăsesc de asemenea și în țările dezvoltate: sistemele electroenergetice interconectate au ajuns, din punct de vedere organizatoric, la un gen de saturație a eficienței economice. Centralizarea și monopolul producerii, transportului și distribuției energiei electrice apar ca o formă de organizare depășită și se impune descentralizarea, dereglementarea prețurilor și sfărâmarea monopolului entităților energetice. Conținutul conceptului de piață ar trebui să ajute la creșterea eficienței. Se consideră că interesul rezultat din concurență și competiție are efecte deosebite în creșterea generală a eficienței și în reducerea costurilor. Suntem încă într-o perioadă caracterizată ca fiind “de tranziție”, în care efectele nu pot fi regăsite în practică. Se pare că tendința este favorabilă îmbunătățirii situației economice.

\*

După cum se vede, viața revistei ENERGETICA se suprapune peste a treia și a patra perioadă a electroenergeticii românești.

Desigur, și pentru perioadele anterioare energeticienii români au simțit nevoia unor publicații periodice, care să trateze subiecte de specialitate din domeniul energiei. Trebuie să fie menționate reviste ca:

- *Țiaru* pentru vulgarizarea științelor naturale și fizice (1870–1882);
- Buletinul Societății Politehnice (1887–1944);
- Buletinul Asociației Generale a Inginerilor din România - AGIR (1919–1946);

• ENERGINA - editată de Dimitrie Leonida (1921);

• Buletinul Asociației Producătorilor și Distribuitorilor de Energie Electrică - APDE (1932–1944);

• Buletinul Institutului Român de Energie-IRE (1933–1944).

Personalități de mare valoare științifică și tehnică au contribuit, în acea perioadă, la dezvoltarea energeticii românești. Se pot menționa: Constantin Bușilă, Constantin Budeanu, Dorin Pavel, Remus Răduleț, Martin Bercovici, Emil Prager, Alexandru Popescu, Corneliu Mikloși și multe alte personalități de excepție.

### Evenimente

Revista ENERGETICA a apărut în contextul unor evenimente social-politice care au caracterizat epoca. Astfel, 1953 a fost anul în care a murit Stalin. Pe plan internațional se manifesta din plin războiul rece. În Statele Unite ale Americii a preluat funcția de președinte generalul Eisenhower, iar în Marea Britanie a fost încoronată regina Elisabeta a II-a. În anul 1953 s-a încheiat războiul din Coreea, în urma căruia Peninsula Coreea a fost împărțită în două țări separate de paralela 40, iar în Vietnam continua războiul cu Franța, urmat mai târziu de cel cu SUA.

În următorii ani, în răsăritul Europei a fost creat Pactul de la Varșovia (1955), ca o replică la Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), înființată în 1949. Pe plan economic funcționa în Europa de Est CAER, creat tot în 1949, iar în Europa de Apus începeau să se pună bazele Pieței Comune, prin înființarea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (1957).

În acest context internațional, România, făcând parte din organizațiile politice și economice din răsăritul Europei, nu avea acces decât la o parte din informațiile tehnice și științifice existente în lume. Această situație s-a mai îmbunătățit ulterior, când “războiului rece” i-a urmat perioada “coexistenței pașnice”, în care accesul la informațiile din lumea apuseană, deși nu prea ușor, a fost posibil, fiind limitat numai de problema financiară.

Este necesar să se scoată în evidență faptul că, pe plan științific și tehnologic, a doua jumătate a secolului al XX-lea a însemnat o epocă de mari progrese în multe domenii. De exemplu: domeniile structurii materiei, geneticii, astro-

nomiei, biologiei, electronicii etc. au luat o amploare deosebită. În tehnologie se poate menționa dezvoltarea televiziunii, dezvoltarea explozivă a informaticii, a aviației, a autotransporturilor, a cosmonauticii etc. De asemenea, merită a fi menționate folosirea practică a laserului, a fibrelor optice și a altor multor invenții, care, în prezent, influențează viața de zi cu zi, ca de exemplu internet-ul, xeroxul etc.

În ceea ce privește energetica nu apar noutăți esențiale, în afară de folosirea practică a energiei nucleare. Chiar și în această direcție, cercetările privind folosirea fuziunii nucleare pentru producerea electricității nu au ajuns la rezultate practice nici până azi.

În această perioadă, deși apar unele tehnologii îmbunătățite, metode noi etc., dezvoltarea impresionantă a producției de energie electrică se bazează în continuare pe folosirea combustibililor clasici, adică pe hidrocarburi și pe cărbune, ca și pe energia apelor. Cercetările din acest domeniu s-au concentrat pe creșterea eficienței producției, transportului, distribuției și utilizării energiei electrice și a căldurii. În acest context, cogenerarea a trecut pe prim plan. S-au făcut eforturi importante pentru utilizarea energiilor regenerabile, cu toate că aceste forme de energie au capacități limitate. Desigur că în energetică s-au folosit în mare măsură rezultatele cercetărilor și invențiilor din celelalte domenii. O problemă care pe parcursul existenței revistei a influențat din ce în ce mai mult evoluția energeticii, a fost necesitatea protejării mediului înconjurător, având în vedere gradul mare de poluare, în special datorită centralelor termoelectrice.

Revista ENERGETICA a reflectat în paginile sale cele mai importante evenimente din domeniul energiei. Astfel, în primii ani de apariție, subiectele de bază s-au concentrat pe unificarea parametrilor rețelelor electrice în scopul viitoarei interconectări. Înlocuirea micilor centrale electrice cu randamente reduse cu centrale electrice cu grupuri cu capacitate mare și randamente superioare la acea vreme, utilizarea energiei hidraulice în amenajări complexe, utilizarea combustibililor autohtoni și încălzirea urbană prin termoficare. O preocupare deosebită a avut-o în organizarea sistemului energetic și conducerea operativă a acestuia prin dispecer.

De asemenea, în primele numere ale revistei s-au tratat probleme de strategie a dezvoltării energeticii, care au folosit ca bază pentru întocmirea planurilor multianuale. În cadrul acestor subiecte se remarcă apariția mai multor articole privind folosirea energiei nucleare pentru producerea electricității, articole care au contribuit la formarea unei mentalități adecvate printre specialiști și la pregătirea viitoarelor cadre. Ca exemplu, numărul dublu 4-5 din anul 1957 este consacrat în întregime energeticii nucleare.

În anii următori, aproximativ în perioada 1960-1970, problemele tratate în cadrul revistei s-au diversificat, conform situațiilor noi apărute în energetica românească. De exemplu, se regăsesc probleme legate de: automatizarea și informatizarea instalațiilor energetice, aplicarea unor metode moderne în acea vreme pentru îmbunătățirea randamentelor, în special pentru centralele electrice, și funcționarea interconectată a sistemului electroenergetic. O preocupare deosebită a fost creșterea siguranței în funcționare a instalațiilor energetice și în acest scop s-au publicat mai multe articole privind protecția prin relee și fenomenele de stabilitate. Nu au fost neglijate nici problemele de construcții și montaj, pentru toate genurile de activitate din energetică.

În continuare, până în anul 1989, revista a abordat, pe lângă subiectele menționate mai sus, și subiecte privind măsuri pentru reducerea poluării mediului ambiant, dezvoltarea termoficării urbane, fiabilitatea tratată ca fenomen probabilistic și altele.

După anul 1989, având în vedere trecerea la economia de piață și noile tendințe, atât în energetica mondială, cât și în cea românească, în revistă încep să predomine probleme ca: organizarea pieței energiei și a structurilor organizatorice, dereglementarea prețurilor, racordarea sistemului electroenergetic românesc la UPTE, managementul activităților din energetică, precum și legislația aferentă etc.

În afara acestor subiecte, care sunt relativ legate de perioadele respective, revista a tratat și probleme cu caracter permanent, care au apărut pe întregul parcurs al vieții sale. Astfel s-au tratat probleme de utilizare a energiei electrice, atât în industrie, cât și la ceilalți consumatori. De exemplu, folo-

sirea acționărilor cu turație variabilă la pompe, ventilatoare și compresoare a constituit obiectul unor numere speciale (numerele 3 și 4 din anul 1988). Numărul 12 din 1972 a fost dedicat problemelor de iluminat electric, iar numărul 4 din 1982 a tratat problemele instalațiilor cu pompe de caldură. Pe tot parcursul apariției revistei au fost publicate probleme de chimie în energetică, în special privind tratarea apei în centralele termoelectrice.

Conținutul revistei a fost completat cu:

- recenzii ale cărților de specialitate apărute;
- informații din țară și din străinătate, privitoare la evenimentele din energetică;
- cronici privind manifestările tehnice și științifice;
- date și fapte din istoria energeticii, apărute în special cu ocazia unor aniversări;
- aniversări ale principalelor organizații de proiectare, exploatare, construcții-montaj și cercetare;
- puneri în funcțiune ale unor obiective importante;
- descrierea unor obiective importante din SEN, care, în unele cazuri, reprezintă singurele texte publicate cu referire la obiectivul respectiv;
- articole privitoare la terminologia în energetică și utilizarea unităților de măsură;
- prezentarea sistemelor energetice din unele țări străine (Germania, Franța, Anglia și altele).

Se menționează numerele 6 și 7 din anul 1971 dedicate celei de a XIII-a Conferințe Mondiale a Energiei, care a avut loc chiar la București, și numărul 6 din anul 1979, în care s-au prezentat lucrările celei de a XXII-a Sesiuni CIGRÉ din anul 1978.

În numerele 2/1969 și 10/1989 sunt prezentate articole de sinteză cu ocazia aniversărilor a 20, respectiv 40 de ani de proiectare în ramura energiei electrice. Articole speciale au marcat și aniversări ale celorlalte activități, precum și ale unor obiective importante. În numărul 12/1980 s-a menționat aniversarea a jumătate de secol de la punerea în funcțiune a CHE Dobrești și a liniei de 110 kV Dobrești - București și altele.

În numărul 4/1987 a apărut descrierea stației Isaccea, iar descrierea stației de la Porțile de Fier a apărut în numerele 8 și 9 din anul 1972 și altele.

Rezultă că într-adevăr în revista *ENERGETICA* s-au regăsit principalele evenimente ale energeticii, în special a celei românești.

## Oamenii

Revista s-a bucurat, atât în ceea ce privește organizarea editării, cât și în ceea ce privește conținutul, de participarea unor personalități de mare valoare profesională.

Astfel, la începutul apariției revistei, Comitetul de Redacție a fost compus din: Ioan STĂNCESCU, redactor responsabil, Călin MIHĂILEANU, redactor responsabil adjunct, și următorii membri: Nicolae ARMENCOIU, I.A. BADEA, Martin BERCOVICI, Emil CONSTANTINESCU, V. COZELCIUC, Paul DIMO, Constantin DINCULESCU, Ion HERESCU, Nicolae MOLDOVEANU, Cornel PENESCU, Pavel VICOL și Ion VLĂDEA. Menționăm că lista cu acest Comitet de Redacție a apărut pentru prima oară în numărul 7/1956 al revistei.

Pe parcursul anilor în Comitetul de redacție s-au produs unele schimbări. Astfel au făcut parte din comitet și alte personalități ca: Ștefan BERENGHI, Radu ZANE, Paul CARTIANU, Anatol MĂCRIȘ, mai târziu Gh. LUCA, V.I. NITU, Teodor POPA, Adrian GEORGESCU, Constantin MOȚOIU, Mircea NEMEȘ, Victor ATHANASOVICI, Dorin CRISTESCU și mulți alții.

În Anexă sunt menționate numele redactorilor responsabili (șefi), ale redactorilor responsabili (șefi) adjuncți, ale secretarilor de redacție și redactorilor. Menționăm că I. D. STĂNCESCU a fost redactor responsabil timp de 19 ani, iar Călin MIHĂILEANU a fost redactor responsabil adjunct timp de 10 ani și redactor responsabil plin timp de 14 ani până în anul 1988, când a fost numit ca redactor-șef Eugeniu PAVEL, care, în urma înființării Asociației Științifice și Tehnice a Energeticienilor din România (ASTER), a fost ales președinte al acestei asociații. De la acea dată au fost numiți ca redactori șefi Vasile RUGINĂ și apoi Anton ROȘU. Din actualul Birou de Redacție mai fac parte profesorii Dumitru Cezar IONESCU și Nicolae GOLOVANOV, în funcția de redactori șefi adjuncți, Norica SÂNDULESCU în calitate de secretar de redacție și Ion CONECINI, Ioan GANEA, Lucian LEFTER, Ion

LUNGU, Virgil MUȘATESCU, Nicolae NICULESCU, Radu OPINCARU și Anca POPESCU, ca membri ai Biroului de Redacție.

Ca redactori ai revistei au funcționat Alice COSTESCU, Emilia COVACI și, începând din decembrie 1982, Ana Maria CHIVU.

\*

De-a lungul timpului, revista a fost susținută și editată, la început, de Ministerul Energiei Electrice și Asociația Științifică a Inginerilor și Tehnicienilor (ASIT), apoi o perioadă de ICEMENERG, până la momentul înființării ASTER, când redactarea și editarea revistei ENERGETICA a devenit activitatea de bază a acestei asociații.

\*

Calitatea și bunul renume al conținutului revistei s-au datorat contribuției numărului mare de personalități din știință, tehnică, cercetare, proiectare, învățământ, exploatare, construcții și montaj, care au susținut viața revistei prin articole de înaltă ținută.

Sunt de menționat în primul rând personalitățile de bază ale energiei românești, care au publicat articole orientative de mare valoare, cum au fost Constantin BUDEANU, Constantin DINCULESCU, Remus RĂDULEȚ, Martin BERCOVICI, I. S. GHEORGHIU, Cristea MATEESCU, Dorin PAVEL, Paul DIMO, Corneliu MIKLOȘI, Cezar PARTENI-ANTONI și alții. În acest fel, prin contribuția acestor personalități, revista a căpătat, încă de la început, un prestigiu deosebit, care a fost menținut în continuare de cele care au urmat. Dintre autorii care au susținut conținutul revistei încă de la primele numere din anul 1953 și în mod permanent până astăzi, pot fi menționați: Călin MIHĂILEANU, Manfred STEIN, Gleb DRĂGAN, Paul RAȘCU, Eugeniu PAVEL, Gheorghe LUCA, Teodor POPA, Eugeniu POTOLEA, Hermina ALBERT, Liviu GROZA, Emil COSTIN și mulți alții.

Trebuie subliniat faptul că mai mulți autori, dispăruți dintre noi, au publicat în revistă numeroase lucrări încă de la primele numere ale acesteia până în ultimul moment al vieții lor. În această categorie se înscriu: Constantin DINULESCU-LEU, Paul CARTIANU, Louis STANISAVLIEVICI, Costin MOȚOIU etc.

Unii autori au insistat asupra subiectelor dintr-un anumit domeniu, publicând numeroase articole care, în ansamblu, echivalează cu autentice monografii. Este cazul subiectelor privind termoficarea, tematică susținută de I. D. STĂNCESCU și în continuare de N. NICULESCU, istoria energiei, rubrică susținută de Paul CARTIANU, chimia în energetică susținută de L. STANISAVLIEVICI, probleme de montaj și teoria drumului critic susținute de A. MĂCRIȘ, probleme de protecție prin rele, Stelian POPESCU; o mențiune specială trebuie făcută pentru problemele hidroenergeticii susținute de Dorin PAVEL. O importanță deosebită au avut articolele lui Paul DIMO, care și-a expus rezultatele cercetărilor sale privind teoria nodală și modelele REI încă înainte de a fi publicate în volume în țară și în străinătate.

La prestigiul revistei au contribuit și personalități din afara granițelor țării, printre care menționăm: Klaus BRENDOW, director al Diviziei de Energie a Comisiei Economice pentru Europa (UN – CEE), care a colaborat cu mai multe articole (în numerele 1 B/1993, 2 A/1994 și 3 B/1995), Hans BLIX, director general al Agenției Internaționale pentru Energie Atomică, Walter PATTERSON, cercetător la Institutul Regal al Afacerilor Internaționale din Londra, Claude GARY, consilier științific la EdF, Alain GERMOND, de la Politehnica din Lausanne și alții.

Au mai colaborat la revistă specialiști români, care în prezent se găsesc în diaspora, ca de exemplu: Savu Crivăț SĂVULESCU, V. I. NITU, Corneliu BURDUCEA, Ovidiu CRIȘAN, Paul MILITARU, Walter SCHAPIRA și alții.

\*

Revista ENERGETICA a avut aprecieri deosebite pentru activitatea personalităților din domeniul energiei, ca și a colaboratorilor, marcând momente speciale din viața lor, cu aceste ocazii arătând realizările lor de seamă. Se poate considera că aceste informații, în totalitatea lor, reprezintă o contribuție semnificativă la istoria energiei din România.

#### Tranziția

Anul 1989 a însemnat și pentru sectorul energetic un moment de o mare importanță, care a marcat o

schimbare de fond atât din punct organizatoric, cât mai ales din punctul de vedere al noilor concepții tehnice și economice legate de economia de piață.

Din punct de vedere organizatoric este de menționat dispariția Ministerului Energiei Electrice, care deținea monopolul administrării întregului sector electroenergetic, transformarea acestuia în regii autonome (RENEL, CONEL) și ulterior desfacerea în unități componente separate, acțiune care este încă în curs de desfășurare.

Revista ENERGETICA a urmărit și s-a adaptat la această nouă situație, trecând în mod treptat la independență atât din punct de vedere organizatoric, cât și al programului tematic.

Despărțirea de vechiul sistem de organizare a impus înființarea Asociației Științifice și Tehnice a Energeticienilor din România (ASTER), asociație cu caracter total independent, care are ca primă preocupare redactarea și editarea revistei ENERGETICA. Revista este susținută integral prin abonamente.

Este meritul energeticienilor români care, atât ca persoane fizice, cât și prin unități organizate (ca persoane juridice) au înțeles necesitatea existenței în continuare a revistei ENERGETICA și au participat direct, ca membri fondatori, la înființarea ASTER. În afară de revistă, Asociația redactează, începând din anul 2000, și publicația SINTEZA, care cuprinde informații din energetică, este destinată membrilor ASTER și se distribuie trimestrial.

\*

Tematica revistei s-a adaptat la problemele economiei de piață, respectiv la noile concepții din energetică, simultan cu progresele științifice și tehnologice.

Dintre noile subiecte abordate merită a fi menționate:

- organizarea unităților energetice pentru funcționarea în noua economie de piață;
- comentarii și propuneri privitoare la noua lege a energiei;
- tarifele energiei electrice și căldurii;
- metode noi de prognoză;
- modul de analiză și fundamentare a investițiilor, inclusiv a investițiilor neterminate;
- comentarii privind noile reglementări emise de ANRE;
- problemele serviciilor de sisteme energetice;

- metode noi de conducere în energetică;
- probleme de siguranță în funcționare, fiabilitate, calitate, eficiență;
- racordarea sistemului electro-energetic național la UCTE;
- introducerea și extinderea sistemelor de inteligență artificială;
- probleme de impact al energiei asupra mediului înconjurător;
- energia nucleară și sursele noi regenerabile;
- terminologia în energetică;
- etc.

Începând din anul 1995, analizele și evaluările lucrărilor propuse pentru publicare s-au efectuat și prin discuții în cadrul unor mese rotunde, care s-au desfășurat pe baza unor teme fixate în prealabil în cadrul unui program aprobat până în anul 1998 de Colegiul de Redacție al revistei Energetica și începând cu anul 1999, când a luat ființă ASTER, de către Adunarea Generală a ASTER. Temele propuse pentru mesele rotunde au reprezentat problemele cele mai stringente ale energiei românești la vremea respectivă. Acest mod de lucru a avut efecte pozitive, având în vedere posibilitatea comentării conținutului lucrărilor de către cei mai buni specialiști în materie.

Pentru stimularea elaborării unor lucrări de valoare științifică în domeniul energiei, statutul ASTER prevede acordarea de premii. Astfel s-a instituit premiul DIMO, care se acordă la intervale de doi ani, începând cu anul 2000.

O mare importanță o acordă asociația pregătirii viitoarelor cadre, în care scop a înființat Secția de Tineret. Această secție cuprinde studenți din universitățile tehnice din țară.

În ultima perioadă cercul de autori și colaboratori a devenit mai larg, având în vedere diversitatea problemelor apărute, dar și prezența noilor generații. Trebuie subliniat faptul că cercul autorilor din unitățile operative este scăzut în raport cu al celor din învățământul superior și din cercetare.

\*

Parcursând paginile revistei de la începuturile ei și până în prezent se pot reține următoarele:

- revista ENERGETICA a avut și are un rol important, ca factor de stimulare a unui nivel înalt tehnic și științific în rândurile inginerilor din energetică;
- paginile revistei reprezintă o oglindă a evenimentelor din domeniul energiei, cuprinzând documente autentice cu caracter istoric;

- revista a fost de-a lungul timpului, în special după înființarea ASTER, un centru de concentrare a gândirii și a ideilor valoroase ale elitei energiei românești.

#### Autorii

P.S. Autorii apreciază că la activitatea îndelungată și la rezultatele valoroase ale revistei ENERGETICA (și la rezultatele obținute în cadrul ASTER), au contribuit mult mai mulți specialiști de valoare, pe care, cu toată dorința noastră, nu a fost posibil să-i menționăm în totalitate.

#### BIBLIOGRAFIE

- [1] x x x Colecția integrală a revistei Energetica din anul 1953 până în anul 2001, inclusiv.
- [2] Dinculescu, C. coordonator. *Electrificarea României de la primele începuturi până în anul 1950*, Editura Tehnică, București 1981.
- [3] Cartianu, P. ș.a. *Electrificarea în România 1951-1992*, Editura Tehnică, București 1996.
- [4] Leonida, D. *Din istoricul instalațiilor mecanice și electrotehnice ale orașului București*. În Buletinul Societății Politehnice, Vol. XXX, București 1914.
- [5] Zane, R., Stan, P. *Dezvoltarea sistemului energetic al României*, Editura N-ERGO, Galați, 1995.

#### ANEXĂ

##### Lista persoanelor din conducerea științifică a revistei Energetica în perioada 1953 – 2001

#### 1. Redactori responsabili/șefi

|                  |                           |
|------------------|---------------------------|
| I.D. STĂNCESCU   | aug. 1955 – sept. 1974    |
| Călin MIHĂILEANU | iun. 1981 – dec. 1987     |
| Eugeniu PAVEL    | mart. 1988 – aug. 1996    |
| Vasile RUGINĂ    | sep. 1996 – aug. 2000     |
| Anton ROȘU       | aug. 2000 – în continuare |

#### 2. Redactori responsabili/șefi adjuncți

|                       |                           |
|-----------------------|---------------------------|
| Călin MIHĂILEANU      | aug. 1955 – iun. 1965     |
| Grigore IORGULESCU    | iul. 1965 – sept. 1974    |
| Gheorghe BĂLAN        | iun. 1981 – dec. 1988     |
| Ion MĂIEREANU         | iun. 1981 – mai 1984      |
| Nicolae ARMENCOIU     | iun. 1984 – iul. 1987     |
| Mihai POP             | apr. 1987 – dec. 1989     |
| Radu OPINCARU         | iun. 1987 – dec. 1990     |
| Radu ENACHE           | nov. 1989 – ian. 1992     |
| Dumitru Cezar IONESCU | nov. 1989 – în continuare |
| Jean CONSTANTINESCU   | mart. 1992 – august 2000  |
| Nicolae GOLOVANOV     | aug. 2000 – în continuare |

#### 3. Secretari de redacție

|                      |                           |
|----------------------|---------------------------|
| C.I. STAIU           | iun. 1981 – febr. 1984    |
| Eugeniu PAVEL        | mart. 1984 – febr. 1988   |
| Teodor POPA          | mart. 1988 – iun. 1991    |
| Nicolae NICULESCU    | nov. 1991 – ian. 1994     |
| Vasile RUGINĂ        | ian. 1994 – aug. 1996     |
| Miron Laurențiu GOIA | sept. 1996 – iul. 1999    |
| Șerban COTENESCU     | aug. 1999 – sept. 1999    |
| Norica SÂNDULESCU    | nov. 1999 – în continuare |

#### 4. Redactori

|                 |                           |
|-----------------|---------------------------|
| Alice COSTESCU  | ian. 1953 – dec. 1974     |
| Emilia COVACI   | mai 1974 – nov. 1980      |
| Ana Maria CHIVU | dec. 1982 – în continuare |

#### Notă:

1. În numerele de la 1/1953 până la 6/1996 inclusiv nu se menționează persoanele care fac parte din colectivele de redacție.
2. În numerele de la 10/1974 până la 12/1981 se menționează că revista funcționează sub îndrumarea Consiliului Științific al Institutului Central de Cercetări Energetice.
3. Începând din mai 1988 Eugeniu Pavel a fost numit președinte al Colegiului de Redacție al revistei Energetica.